

EBA/GL/2026/02

13.02.2026

Suunised

jaemüügi proportsionaalsete hajutamismeetodite kohta määruse
(EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 alusel

1. Järgimis- ja teatamiskohustused

Suuniste staatus

1. Dokument sisaldab määruse (EL) nr 1093/2010¹ artikli 16 kohaselt väljaantud suuniseid. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused ja finantsinstitutsioonid tegema kõik endast oleneva, et suuniseid järgida.
2. Suunistes esitatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) seisukoht asjakohase järelevalvetava kohta Euroopa Finantsjärelevalve Süsteemis ehk kuidas tuleks Euroopa Liidu õigust kohaldada konkreetsetes valdkonnas. Suuniste adressaadiks olevad määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 2 määratletud pädevad asutused peaksid suuniseid järgima, kaasates need sobival viisil oma järelevalvetavadesse (nt muutes oma õigusraamistikku või järelevalvemenetlusi) ka siis, kui suunised on ette nähtud eelkõige finantseerimisasutustele.

Teatamisnõuded

3. Määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 16 lõike 3 kohaselt peavad pädevad asutused teatama hiljemalt 19.05.2026 EBA-le, kas nad järgivad või kavatsevad järgida neid suuniseid, või vastasel juhul mittejärgimise põhjused. Kui selleks tähtajaks teadet ei saada, peab EBA pädevat asutust nõudeid mitte täitvaks. Teated tuleks saata EBA veebilehel avaldatud vormil, märkides viite „EBA/GL/2026/02“. Teate peaksid saatma isikud, kes on asjakohaselt volitatud esitama oma pädeva asutuse nimel nõuete järgimise teateid. Nõuete järgimise staatuse mis tahes muutusest tuleb EBA-le teada anda.
4. Kooskõlas EBA määruse artikli 16 lõikega 3 avaldatakse teated EBA veebilehel.

2. Sisu, kohaldamisala ja mõisted

Reguleerimisese

5. Vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 (muudetud määrusega (EL) 2024/1623 (kapitalinõuete määrus)) artikli 123 lõikele 1 määratakse suunistes kindlaks proportsionaalseid hajutamismeetodeid, mille kohaselt on riskipositsioon üks märkimisväärsest arvust sarnaste omadustega riskipositsioonidest, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 punktis c.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

Kohaldamisala

6. Pädevad asutused peaksid neid suuniseid kohaldama vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 kohaldamisalale.

Adressaadid

7. Suunised on adresseeritud määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõike 2 punktis i määratletud pädevatele asutustele ja määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 4 lõikes 1 määratletud finantseerimisasutustele.

Mõisted

8. Kui ei ole sätestatud teisiti, on määruses (EL) nr 575/2013 kasutatud ja määratletud mõistetel suunistes sama tähendus. Lisaks kasutatakse järgmisi mõisteid.

Kõlblik jaenõue

mis tahes riskipositsioon, mis vastab määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 punktides a, b ja d sätestatud nõuetele.

Väärtpaberistamata riskipositsioon

mis tahes riskipositsioon, mis on riskiga kaalutud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 III osa II jaotise 2. peatükile. Selguse huvides hõlmab see ka riskipositsioone, mis moodustavad osa väärtpaberistatud portfelist, kus olulist riskide ülekandmist ei ole saavutatud.

Väärtpaberistatud riskipositsioon

mis tahes väärtpaberistamise aluspositsioon, milles väärtpaberistamise positsioonist tulenevad riskipositsioonid on riskiga kaalutud vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 III osa II jaotise 5. peatükile.

3. Rakendamine

Kohaldamiskuupäev

9. Suuniseid kohaldatakse alates 19.05.2026.

4. Jaemüügi proportsionaalsed hajutamismeetodid

10. Määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 punkti c tähenduses on riskipositsioon üks märkimisväärsest arvust sarnaste tunnustega riskipositsioonidest, nii et sellise riskipositsiooniga seotud riskid on oluliselt väiksemad, kui see kuulub piisavalt hajutatud portfelli vastavalt punktile 11.
11. Portfelli tuleks pidada piisavalt hajutatuks, kui punktis 12 määratletud suurte kõlblike jaenõuete riskipositsiooni väärtuste summa ja kõigi finantseerimisasutuse kõlblike jaenõuete riskipositsioonide väärtuste summa suhe ei ületa 10%.
12. Kõlblikku jaenõuet tuleks käsitada suure kõlbliku jaenõudena, kui selle riskipositsiooni väärtuse ja finantseerimisasutuse kõigi kõlblike jaenõuete riskipositsioonide väärtuste summa suhe ületab 0,2% künnise. Suurte kõlblike jaenõuete kindlakstegemiseks peaks finantseerimisasutus käsitlema kõlblikke jaenõudeid vastavalt kas kliendi või seotud klientide rühma suhtes ühe riskipositsioonina, liites nende riskipositsioonide väärtused kokku.
13. Finantseerimisasutus peaks esmalt hindama, kas asutuse kõigist kõlblikest jaenõuetest koosnev portfelli vastab punktis 11 sätestatud tingimusele.
14. Kui finantseerimisasutuse kõigist kõlblikest jaenõuetest koosnev portfelli ei vasta punktis 11 sätestatud tingimusele, võib asutus sellest välja jätta ühe või mitu suurt kõlblikku jaenõuet, nagu on määratletud punktis 12.
15. Portfelli, mis tuleneb punkti 14 kohaselt teostatud riskipositsioonide väljajätmisest, tuleks käsitada piisavalt hajutatud portfellina, kui see vastab punktis 11 sätestatud tingimusele.
16. Punkti 14 kohaselt väljajäetud riskipositsioone ei tohiks käsitada määruse (EL) nr 575/2013 artikli 123 lõike 1 punkti c tähenduses ühe osana suurest hulgast sarnaste omadustega riskipositsioonidest.
17. Kui portfelli sisaldab väärtpaberistatud riskipositsioone, tuleks punkti 11 kohase hajutamise tingimuse täitmist hinnata väärtpaberistamise aluspositsioonide suhtes, kui aluspositsiooni ei oleks väärtpaberistatud, vastavalt määruse (EL) nr 575/2013 artikli 255 lõikele 6. Seetõttu ei tohiks punktides 11 ja 12 osutatud suhtarvude arvutamist teha finantseerimisasutuse kogu kõlblike jaenõuete portfelli kohta, vaid seda tuleks teha eraldi kolme alamportfelli kohta. Täpsemalt tähendab see järgmist.
 - a) Kui alamportfelli koosneb väärtpaberistamata riskipositsioonidest, peaksid lugeja ja nimetaja hõlmama ainult väärtpaberistamata riskipositsioone.

- b) Kui alamportfell koosneb väärtpaberistatud riskipositsioonidest, millega seoses finantseerimisasutus tegutseb väärtpaberistamise tehingu algatajana, peaksid lugeja ja nimetaja hõlmama nii neid väärtpaberistatud riskipositsioone kui ka kõiki väärtpaberistamata riskipositsioone.
 - c) Kui alamportfell koosneb väärtpaberistatud riskipositsioonidest, mille puhul finantseerimisasutus tegutseb väärtpaberistamise investorina, peaksid lugeja ja nimetaja hõlmama üksnes väärtpaberistamise aluspositsioone.
18. Olenemata punktist 17 võib finantseerimisasutus seoses väärtpaberistatud riskipositsioonidega, mille puhul ta tegutseb väärtpaberistamise investorina, kasutada alternatiivina järgmisi suuniseid: eespool kirjeldatud hajutamise hindamine tuleks lugeda automaatselt täidetuks, kui finantseerimisasutus tegutseb aluspositsioonidest koosneva väärtpaberistamise investorina, millega seoses kooskõlas määruse (EL) 2017/2402 artiklites 5 ja 7 sätestatud hoolsuskohustuse ja läbipaistvuse nõuetega ei nõuta kõnealuse väärtpaberistamise positsioonide võlgniku ja aluspositsioonide riskipositsiooni väärtuse kohta teavet kõnealuse määruse artiklis 7 osutatud vormidel. Seda erandit tuleks kohaldada üksnes juhul, kui määruse (EL) 2017/2402 artikli 7 lõike 4 kohaselt ette nähtud vormidel ei nõuta teavet võlgniku ja võlgniku suuruse kohta.